

	Kooskõlastaja/ettepaneku esitaja	Märkus/ettepanek	SoM seisukoht
1.	Justiitsministeerium	Sotsiaalministeerium on Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks esitanud sotsiaalministri määruse „Perepõhise asendushoolduse tugiteenused“ eelnõu (eelnõu). Kooskõlastame eelnõu märkusega. Eelnõu seletuskirja sisukokkuvõtte kohaselt tagatakse tugiteenused peredele, kes on võtnud enda perekonda kasvama teisest perest pärit lapse. Eelnõu § 2 lg 2 kohaselt osutatakse kohanemistoe teenust lapse lisandumisel perre. Seletuskirja järgi on teenus mõeldud toetama peresid sel ajal, kui laps perega liitub. Jääb ebaselgeks, kas tugiteenused on kättesaadavad ka peredele, kus lapsendamine on toimunud peresiselt. Palume seletuskirja eeltoodu osas täpsustada.	Täname tagasiside eest. Arvestatud Seletuskirja täpsustatud. Teenusele õigustatud isikuteks on lapsendajad, ent teenuse eesmärgist lähtuvalt (SHS § 130 ⁶ lg 2) on teenused siiski mõeldud eelkõige neile peredele, kuhu asub elama teisest perest pärit laps. Peresisese lapsendamise puhul elatakse juba perena koos, sh üks lapse kasvatajatest on bioloogiline vanem ning teisega on juba vanemlikud suhted tekkinud. See erineb oluliselt olukorrast, kus laps asub elama teise perekonda.
2.	Sotsiaalkindlustusamet	Sotsiaalkindlustusametile (SKA) on esitatud arvamuse avaldamiseks sotsiaalministri määruse „Perepõhise asendushoolduse tugiteenused“ eelnõu. SKA tutvus eelnõuga ja esitab selle kohta järgmise arvamuse. 1. Teeme ettepaneku üle vaadata ja vajadusel ühtlustada eelnõus kasutatavad terminid. Näiteks on eelnõu § 2 lõikes 4 mõisted „klient“ ja „üksikisik“, kuid kasutatakse ka mõistet „laps“. Kuivõrd perel võib olla ka bioloogilisi lapsi, tasub täpsustada, kas lapse all peetakse silmas asendushooldusele suunatud last.	Täname tagasiside eest. Arvestatud Sõnastust täpsustatud.

		<p>2. Eelnõu § 4 lõige 4. Teeme ettepaneku kaaluda, kas siin saaks täpsustada, millal osutatakse teenust 8 kuud ja millal 24 kuud. Tänane sõnastus võib olla mitmeti mõistev.</p> <p>3. Eelnõu § 5. Teeme ettepaneku kaaluda paragrahvi täpsustamist selliselt, et sealt nähtuks taotluse andmete ja nõutavate dokumentide loetelu, mida tuleb õigustatud isikul esitada perepõhise asendushoolduse tugiteenuste eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemisel. See võimaldaks teenuse taotlejatel paremini mõista, et millistele andmetele tuginedes otsus tehakse. Ühtlasi võiks eelnõu § 5 lõike 1 juures täpsustada, et viidatud riikliku andmekogu all on silmas peetud STAR-i.</p> <p>4. Määruse lisas on mitme teenuse kohta kirjas, et kui last peres ei ole, siis seda teenust ei</p>	<p>Arvestatud Sõnastust täpsustatud ja seletuskirjas selgitatud.</p> <p>Mittearvestatud/selgitatud Kuna sotsiaalseadustiku üldosa seadus sätestab üldnõuded hüvitise taotlemisel (§ 21 lg 1 p 1 ja § 24 lg 1), puudub vajadus sätestada täiendavalt andmete esitamise kohustus määruse tasandil. Samuti puudub vajadus loetleda üles teenusele õigustatud tõendavad dokumendid, sest SÜS sätestab isiku kohustuse oma õigustatud tõendavate dokumentide esitamise. Juhul kui registriandmete põhjal õigustatuse kontroll ei ole õnnestunud, on ka käesolevat õigusraamistikku arvestades SKA-l võimalus täiendavaid dokumente nõuda. Näidisloetelu on toodud välja määruse seletuskirjas. Detailse kinnise loetelu lisamine osutuda mittetäielikuks, sest kõiki võimalusi ei pruugi määrus katta nt hooldusperede puhul on alles hiljuti toimunud praktikamuudatus, mille raames osa kohalikke omavalitsusi ei sõlmi hooldusperega enam lepingut vaid sätestab õigused ja kohustused haldusaktiga.</p> <p>Arvestatud osaliselt/selgitatud</p>
--	--	--	--

		<p>osutata. Teeme ettepaneku kaaluda selliste kitsenduste lisamist ka määruse teksti.</p> <p>Seejuures võiks määruse lisas toodud teenuse hindade juures täpsustada, et nende hindade all on silmas peetud fikseeritud hindu - teisisõnu tegemist ei ole piirhindadega.</p> <p>Lõpetuseks markeerime, et eelnõu seletuskirjas on § 5 lõike 2 juures viidatud STAR isteteenindusele, mida kahjuks kogumahus 1. jaanuariks 2027 ei valmi. Vastab tõele, et SKA arendusplaanides on uuendatud iseteeninduse arendamine, kuid selle täieliku valmimise aega on hetkel raske prognoosida</p>	<p>Hindade osas täpsustatud nii määruse lisas kui seletuskirjas, et tegemist on fikseeritud hindadega, mitte piirhindadega.</p> <p>Kitsenduste määruksesse lisamist täiendavalt ei pea vajalikuks, sest need on juba olemas määruse § 4 lõigete 1-4 sõnastustes.</p> <p>Teadmiseks võetud</p>
3.	Eesti Linnade ja Valdade Liit	<p>Eesti Linnade ja Valdade Liit kooskõlastab sotsiaalministri määruse „Perepõhise asendushoolduse põhiteenused“ eelnõu järgmiste märkuste ja ettepanekutega.</p> <p>1. Eelnõu § 4 lg-s 1 on öeldud, et peredele, kus kasvab laps, osutatakse psühholoogilise nõustamise, grupinõustamise, tugigrupi ja kogemusnõustamise teenust kalendriaastas kokku kuni 4728 euro eest pere kohta. Teenuseid võib osutada kuni ühe kuu jooksul lapse perest lahkumisest alates. Viimasest lausest võib jääda ekslik mulje, et teenuseid osutatakse vaid ühe kuu jooksul pärast lapse perest lahkumist. Lähtudes eeltoodust teeme ettepaneku lause ümber sõnastada, et see oleks üheselt mõistetav.</p> <p>2. Eelnõu § 4 lg 4 järgi osutatakse peretoe teenust lapse kohta kuni kaheksa kalendrikuud, lapse peres viibimise ajal kokku kuni 24 kalendrikuud. Selle lause sõnastus jääb ebaselgeks, lause esimene ja teine pool tunduvad olevat</p>	<p>Täname tagasiside eest.</p> <p>Arvestatud</p> <p>Sõnastust täpsustatud nii et oleks selge, et teenuseid saab kasutada lisaks lapse peres viibimise ajale ka lapse lahkumise järgselt ühe kuu jooksul. Täiendused on § 4 uuest lõikest 5.</p> <p>Arvestatud</p> <p>Sõnastust täpsustatud nii et oleks selgelt arusaadav, et järjest saab</p>

	<p>vastuolus. Kui mõte seisneb selles, et teenust saab osutada maksimaalselt kuni kaheksa kalendrikuud järjest, siis tuleks see selgelt välja tuua. Lisaks on kaheldav, kas kaheksa kuud on alati piisav aeg probleemide lahendamiseks. Võiks olla võimalus pikendada teenuse kestust nendel juhtudel, kui on näha, et vajatakse veel kõrvaltuge ning koostöö pere ja peretoetaja vahel toimib.</p> <p>3. Eelnõu § 5 lg 3 kohaselt esitatakse peretoe teenuse saamiseks Sotsiaalkindlustusametile kohaliku omavalitsuse üksuse koostatud teenusevajaduse hinnang, mis sisaldab nii teenusevajaduse põhjendusi kui ka teenust saama suunamise eesmärki. Ei eelnõus ega seletuskirjas ei selgu, millisel moel ja millises vormis peab kohalik omavalitsus esitama hinnangu pere suunamiseks peretoe teenusele. Oluline on arvestada, et vastav hinnang oleks võimalikult hästi ühendatav STAR juhtumiplaaniga ning ei põhjustaks omavalitsuse lastekaitsetöötajatele täiendavat dubleerivat lisatööd.</p> <p>4. Seletuskirjas on välja toodud sisulisi teenuste osutamise seotud nõudeid, mis mõjutavad osapoolte õiguseid ja kohustusi, mis aga ei ole määruse enda tekstis sätestatud. Kuna seletuskiri ei oma õiguslikku tähendust, soovitaks sellised punktid kirja panna määruse tekstis, et vältida praktikas arusaamatusi. Alternatiiv oleks põhjaliku juhise koostamine, mis oleks kättesaadav SKA kodulehel.</p>	<p>teenust kasutada 8 kuud. Kui teenust vajatakse pikemalt, siis on vajalik selle kohta esitada KOV hinnang nagu ka teenusega alustamisel ning teenust on võimalik pikendada vastavalt pere vajadusele, kuid mitte rohkem kui 24 kuu lapse kohta ühes peres.</p> <p>Selgitatud Seletuskirjas täpsustatud, et kuni STAR arenduse valmimiseni on võimalik hinnang esitada SKA poolt koostatud vormi alusel. Vorm on olnud käibel ka varasemalt, kuid läbinud uuenduse. Uuenduse tegemisel olid kaasatud ka kohaliku omavalitsuse esindajad. Rakenduslikke küsimusi tutvustatakse kohalikele omavalitsustele enne määruse jõustumist. Edaspidi saab vorm olema seotud STAR-i juhtumiplaaniga.</p> <p>Selgitatud Täiendavad nõuded, mida ei ole sätestatud määruse tasandil on planeeritud SKA poolt koostatavas juhisesse, mis saab olema teenuseosutajatega sõlmitava lepingu osa. Nõuded, mis on olulised peredele või</p>
--	---	---

		<p>a) Eelnõus on kasutatud mõistet „pere, kus veel last ei ole“. Määruses ei ole täpsemalt selgitatud selle mõiste tähendust. Seletuskirjas on selgitatud mõiste sisu järgmiselt: „Pereks, kus last veel ei ole, kuid keda kõnealuse määruse tähenduses loetakse siiski kasupereks, on see lapsendaja- ja hoolduspere, kelle SKA on hinnanud lapsendaja- või hooldusperena sobivaks, kes on kantud sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse (edaspidi STAR) vastava märkega ning ootab lapse perekonda saabumist.“. Kuna tegemist on spetsiifilise definitsiooniga, siis soovitame selle mõiste tähenduse avada määruse tekstis, et vältida praktikas segadusi teenuste õigustatud sihtgrupi määratlemisel.</p> <p>b) Seletuskirjas on öeldud, et:</p> <ul style="list-style-type: none"> - esimesel kolmel kuul peavad kohanemistoe teenuse kohtumised perega toimuma vähemalt üks kord nädalas, edaspidi vähemalt kaks korda kuus. Hoolduspere puhul annab teenuseosutaja vajaduspõhist tagasisidet teenuse osutamise jooksul ning kohanemistoe tulemustest teenuse osutamise lõppemisel kohalikule omavalitsusele, kellega hoolduspere on lepingulises suhtes; - teenuseosutaja ja pere, vajaduse korral ka kohalik omavalitsus, lepivad kokku tegevuskava pere toetamise eesmärkide saavutamiseks. Teenuseosutaja annab kohalikule omavalitsusele, kes on pere teenust saama suunanud, tagasisidet vastavalt vajadusele, kuid vähemalt üks kord nelja kuu tagant ja teenuse saamise lõpetamisel. Kui tegemist on teenuseosutajale seatud kohustustega, siis peaksid need olema sätestatud määruse tasandil. Kui 	<p>kohalikele omavalitsustele avaldatakse SKA kodulehel.</p> <p>Mittearvestatud/selgitatud Tegemist ei ole eraldi definitsiooniga, mis vajaks määruse tasandil sätestamist, sest antud perede puhul on samuti tegemist hooldus- või lapsendajaperega, kes on juba sobivaks hinnatud ning kantud STAR registrisse hooldus- või lapsendajaperena. Teenusele õigustatuse kontroll käib läbi Sotsiaalkindlustusameti, seega ka praktikas ei saa tekkida küsimust, kas pere on õigustatud teenuseid kasutama või mitte.</p> <p>Arvestatud osaliselt/selgitatud Tegemist on juhisega teenuseosutajale ja infoga ka peredele ning kohalikele omavalitsustele. Juhis on seotud teenuseosutajatega sõlmitava lepinguga ning info saab lihtsal viisil kättesaadavaks ka SKA kodulehel nii peredele kui ka kohalike omavalitsuste esindajatele. Sõnastust korrigeeritud.</p>
--	--	---	---

		soov on jätta need siiski soovituslikule tasandile, võiks sõnastust vastavalt muuta.	
4.	SOS Lasteküla Eesti Ühing	<p>Täname, et olete meie organisatsiooni kaasanud kogu määruse valmimise jooksul ning ära kuulanud meiepoolsed seisukohad. Käesolevaga esitame oma arvamuse.</p> <p>Määrusega kehtestatakse perepõhise asendushoolduse tugiteenuste loetelu, nõuded teenustele ja teenust vahetult osutavate isikute erialasele ettevalmistusele. Määrus on seotud 1. jaanuaril 2026. a jõustuvate sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustega, millega kehtestatakse perepõhise asendushoolduse tugiteenused riigi poolt tagatavate teenustena. Määruses sätestatakse peredele osutatavate perepõhise asendushoolduse tugiteenuste loetelu: kohanemistugi, peretugi, psühholoogiline nõustamine, grupinõustamine, tugigrupp ja kogemusnõustamine.</p> <p>Meie organisatsiooni jaoks on positiivne, et riik soovib jätkuvalt panustada sellesse, et tugiteenused oleksid peredele kättesaadavad ja tekiks süsteemsem perede toetamine ning loobutakse projektipõhisest süsteemist. Tugiteenuste liigid on aja jooksul paika saanud ja teenust saavad pered on nendega kohanenud. Käesolevas määruses täpsustatakse teenuste nimetusi, nt kohanemistugi on varasemalt olnud kohanemise peretugi, grupinõustamisele lisaks tuuakse välja ka tugigrupi teenus, mentorlus asendub kogemusnõustamisega. Meie jaoks on suure tähtsusega määruse punktis viide:</p> <p>§ 3. Nõuded perepõhise asendushoolduse tugiteenuseid vahetult osutavate isikute erialasele ettevalmistusele.</p> <p>(1) Peretoe ja kohanemistoe teenust vahetult osutaval isikul peab olema kõrgharidus ja vähemalt 2- aastane kogemus asendushoolduse valdkonnas.</p>	<p>Täname tagasiside eest.</p> <p>Teadmiseks võetud</p>

		<p>Leiame, et selline määruse sõnastus avab võimaluse asendushoolduse valdkonnas tegutsevatele organisatsioonidele toetada hooldus-ja lapsendajaperesid. Kompetents selleks on olemas ning see ühtlasi loob perede jaoks võimalusi, et näiteks peretoe teenuse kättesaadavus on kodulähedasem ning vähem vahendeid kulub tranpordile.</p> <p>Oleme varasemalt olnud hankes koos organisatsiooniga MTÜ Oma Pere ning oleme nendega ühisel seisukohal, et keeleliselt on väga sarnased sõnad „peretöötaja“ ja „pere tugitöötaja“, kelle roll on mõnevõrra teine kui peretoetajal. Teeme ettepaneku kaaluda määrukses peretoetaja mõiste asendamist perenõustajaga, sest nõustamistöö on põhiline töövahend, mida spetsialist kasutab.</p> <p>Mõistame, et uue määruse kehtestamisega muutub ka senini kehtinud rahastuse vorm. Leiame, et eelnõu seletuskirja kaudu ei ole siiski täielikult võimalik mõista, kuidas uuest aastast teenuste pakkumine toimima hakkab. Seega selles osas on ootus, et see oleks selgemini ja detailsemalt kirjeldatud.</p>	<p>Mittearvestatud/selgitatud Kuna määrukses on psühholoogilise nõustamise juures juba juttu perenõustamisest ning sellele on ka sätestatud konkreetsed ja peretoetajatest erinevad nõuded, ei ole võimalik perenõustaja terminit määrukses kasutusele võtta. Edaspidi on võimalik täiendavad arutelud sobiva nimetuseni jõudmiseks.</p> <p>Arvestatud Seletuskirja täpsustatud.</p>
5.	MTÜ Oma Pere	<p>MTÜ-le Oma Pere on esitanud kooskõlastamiseks ja arvamuse andmiseks sotsiaalministri määrus „Perepõhise asendushoolduse tugiteenused“ eelnõu ning seletuskiri. Täname kaasamise eest ning esitame oma arvamuse. Eelnõuga kehtestatakse perepõhise asendushoolduse tugiteenuste sisu, korraldus ja rahastamise üldine struktuur. MTÜ Oma Pere on panustanud varasemalt</p>	Täname tagasiside eest.

	<p>määruse väljatöötamise protsessi. Määrusega kehtestatakse perepõhise asendushoolduse tugiteenuste loetelu, nõuded teenustele ja teenust vahetult osutavate isikute erialasele ettevalmistusele. Määrus on seotud 1. jaanuaril 2026. a jõustuvate sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustega, millega kehtestatakse perepõhise asendushoolduse tugiteenused riigi poolt tagatavate teenustena. Määruses sätestatakse peredele osutatavate perepõhise asendushoolduse tugiteenuste loetelu: kohanemistugi, peretugi, psühholoogiline nõustamine, grupinõustamine, tugigrupp ja kogemusnõustamine.</p> <p>On positiivne, et riik soovib jätkuvalt panustada sellesse, et tugiteenused oleksid peredele kättesaadavad ja tekiks süsteemsem perede toetamine ning loobutakse projektipõhisest süsteemist. Tugiteenuste liigid on aja jooksul paika saanud ning piisavad. Käesolevas määruses täpsustatakse teenuste nimetusi, nt kohanemistugi on varasemalt olnud kohanemise peretugi, grupinõustamisele lisaks tuuakse välja ka tugigrupi teenus, mentorlus asendub kogemusnõustamisega.</p> <p>Leiame, et mentorluse asendamine kogemusnõustamisega annab võimaluse teenusel areneda ning tõsta teenuse kvaliteeti. On positiivne, et riik toetab kogemusnõustajate väljaõpet.</p> <p>Peretoe teenuse osas jätkub eelnevalt väljakujunenud süsteem, mis jagab teenuse kohanemistoeks ja peretoeks. MTÜ Oma Pere on alates peretoe teenuse loomisest tegutsenud selle teenuse osutajana, panustanud teenuse arengusse ning teadlikkuse tõstmisse teenuse osutamisel. Meie kogemus näitab, et peretoetaja nimetus tekitab sotsiaalvaldkonnas tegutsevate inimeste ja ka kasuperede seas jätkuvalt segadust. Keeleliselt on väga sarnased „peretöötaja“ ja „pere tugitöötaja“, kelle roll on mõnevõrra teine kui peretoetajal. Teeme ettepaneku kaaluda</p>	<p>Mittearvestatud/selgitatud</p> <p>Kuna määruses on psühholoogilise nõustamise juures juba juttu perenõustamisest ning sellele on ka sätestatud konkreetsed ja peretoetajatest erinevad nõuded, ei ole võimalik perenõustaja terminit määruses kasutusele võtta. Edaspidi on võimalik</p>
--	--	--

	<p>peretoetaja mõiste asendamist perenõustajaga, sest nõustamistöö on põhiline töövahend, mida spetsialist kasutab.</p> <p>Eelnõuga reguleeritakse perepõhise asendushoolduse tugiteenuste rahastamine riigieelarvest SKA kaudu ning kehtestatakse määrusega tugiteenuste maht ja hinnad. Rahastamine toimub teenuseid õigustatud isiku ehk siis perepõhiselt. Kui tugiteenuste liikide osas on varasemalt olnud teenuseosutajatega kohtumisi ja läbirääkimisi, siis teenuste hinnastamise infot näevad teenusepakkujad esmakordselt määruse eelnõust, kusjuures määrus peaks jõustuma 1. jaanuarist ning teenuste pakkumine peaks kasuperedele jätkuma sujuvalt. Praegune olukord on pannud ühingu väga keerulisse seisu, kus järgmise aasta tegevuste ja eelarve planeerimine on olnud raskendatud, kui pole olnud infot teenuste rahastuse korraldamise osas. Uus süsteem muudab täielikult senist toimunud rahastust ning eelnõu seletuskirja kaudu ei ole siiski täielikult võimalik aduda, kuidas uuest aastast teenuste pakkumine toimima hakkab. Piiratud ajaressurss ei anna võimalust tegevusi planeerida ja küsitav, kas 1. jaanuariks jõutakse tegevustega alustada.</p> <p>Määruse seletuskirjas märgitakse, et teenused, mille arvestust peetakse kalendriaasta kohta, on psühholoogiline nõustamine, kogemusnõustamine, grupinõustamine ja tugigrupp ja eraldi arvestust peetakse peretoe ja kohanemise toe osas. Seletuskirjas on antud ka orienteeruv arvestuskäik teenuste rahastamisel. Ühingutele tegevuse korraldamiseks ega projektijuhtimiseks eraldi rahastust ei tekitata, kogu rahastus sisaldub teenuse hinnas. Keerukas olukorras on grupinõustamised, kus tuleb arvutada, millise inimeste hulga juures on majanduslikult mõistlik grupinõustamine</p>	<p>täiendavad arutelud sobiva nimetuseni jõudmiseks.</p> <p>Selgitatud Selgitame, et kuigi teenuste korraldus ja rahastus muutub, toimub jätkuvalt arveldamine teenuseosutajatega igakuiselt. Teenuste hindade puhul on tänastele hindadele juurde arvestatud muud kulukomponendid (mida projektipõhise korralduse puhul tasuti eraldi baasrahana), samuti sisaldavad teenusehinnad tarbijahinnaindeksi muutust. Samuti muutub lihtsamaks SKA lepingupartneriks liitumine. Mõistame, et lühiajaliselt võib siiski kaasneda tavapärasest suurem koormus teenuseosutajatele. Püüame seda rakendustasandil kompenseerida võimalikult selge ja lihtsa asjaajamisega.</p> <p>Selgitatud Teenuste rahastamisel tuleb lähtuda SHS raamistikust, mis võimaldab tasu ülevõtmise isikupõhise arvestuse alusel. Teenuste hindade kujunemisel oleme arvestanud täiendavate komponentidega ning need sisalduvad teenuste hindades. Eraldi tasutakse</p>
--	---	--

		<p>korraldada. Varasemalt tasustati grupipõhiselt, nüüd on tasu isikupõhine. Grupijuhi jaoks on grupi läbiviimine peaaegu samasugune olenemata, kas grupis on 5 või 8 inimest, ei ole mõeldav maksta grupijuhile vähemate inimeste tuleku puhul vähem töötasu, kui gruppi peab ta ikka ühtviisi läbi viima.</p> <p>Kuna ühingutel puudub ligipääs STAR registrisse, ei ole võimalik näha, kui palju on isik aastapõhist rahastust kasutanud või milline staatus perel on registris, siis saab nende andmete haldaja olla SKA. See tähendab ühingutele kindlasti lisatööd korralduslikus plaanis, lisasuhtlemist, andmete saatmist ja dokumentatsiooni. Kuna puudub ühingute baasrahastus, siis on küsimus, kuidas leida administreerimiseks vahendeid nii, et teenust pakkuvad spetsialistid saaksid samuti väärilise töötasu teenuse pakkumise eest.</p>	<p>teenuseosutajatele täiendava tasuna transpordikulu lepingu alusel. Võrreldes projektipõhise perioodiga kompenseeritakse edaspidi lisaks peretoele ka kohanemistoe teenuse transpordikulu.</p> <p>Selgitatud Teenuseosutajad saavad staatuse, aga ka perede teenusemahtude kasutuse info kuni STAR arenduse valmimiseni SKA spetsialisti kaudu. Kuivõrd ka praegu toimub teenuste mahtude ja õigustatuse osas suhtlus SKA-ga, siis ei ole ette näha, et see suhtluse maht peaks oluliselt muutuma. Administratiivsed kulud on arvestatud teenusehindade sisse. Võrreldes projektipõhise perioodiga on teenuse hinnad sellevõrra kõrgemad. Lisandunud on ka hindade muutus seoses tarbijahinnaindeksiga.</p>
6.	Tallinna Lastekodu	<p>Viidates kooskõlastamiseks saadetud sotsiaalministri määruse „Perepõhise asendushoolduse tugiteenused“ eelnõule, teatab Tallinna Lastekodu, et ei pea võimalikuks eelnõu esitatud kujul kooskõlastada. Alljärgnevalt esitame oma peamised sisulised märkused ja ettepanekud:</p> <p>1. Pearahapõhine rahastamismudel ei ole kooskõlas tugigruppide olemusega. Eelnõu § 4 ja lisa seovad psühholoogilise nõustamise, grupinõustamise,</p>	<p>Täname tagasiside eest.</p> <p>Selgitatud Teenuste rahastusmudel on kehtestatud SHS-s, seda ei ole</p>

		<p>tugigruppide ja kogemusnõustamise perepõhise aastase piirmääraga (4728 eurot aastas peredele, kus laps on peres, ning 651 eurot aastas peredele, kus last veel ei ole). Tugigrupp on määruse enda järgi regulaarne kohtumisvorm, mille eesmärk on kogemuste jagamine ja emotsionaalne tugi. Pearahapõhine lähenemine muudab tugigrupi sisuliselt individuaalteenuseks, sest iga osalemiskord tuleb siduda konkreetse pere eelarvega ja pidevalt jälgida piirmäära täitumist.</p> <p>Selline lahendus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • suurendab ebaproportsionaalselt teenuseosutajate halduskoormust; • muudab gruppide komplekteerimise ja jätkusuutliku toimimise raskesti korraldatavaks (pere maht võib aasta keskel ammenduda, kuigi grupp jätkab); • vähendab võimalust lähtuda pere tegelikust abivajadusest, mitte tehnilisest eelarvepiirist. <p>Tugigrupp on oma sisult kogukonnapõhine, grupidünaamikal põhinev sekkumine, mitte üksikule isikule ostetav „tund“. Pearahapõhine lähenemine ei toeta teenuse eesmärgipärast korraldust.</p> <p>Seletuskirjas on tunnistatud, et muudatusega kaasneb risk tugiteenuseid soovivate pere arvu kasvust tuleneva koormuse suurenemiseks ning vajadus tugiteenuste rahastamise ja ressursivajaduse regulaarse ülevaatamise järele, mis viitab omakorda võimalusele, et kavandatud rahastusmaht ei pruugi tegelikku teenusevajadust täielikult katta. Meie hinnangul on see risk eriti terav just tugigruppide puhul, kuna tugigrupp on oma sisult kogukonnapõhine ja grupidünaamikal põhinev sekkumine, mitte üksikisikule „tüki kaupa“ ostetav tund, mistõttu pearahapõhine rahastamisloogika ei toeta teenuse tegelikku sisu ega eesmärki.</p>	<p>võimalik määruse tasandil muuta. Sellest hoolimata ei pea me välja toodud riskide realiseerumist realistlikuks:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ka täna suhtlevad teenuseosutajad SKA spetsialistiga, et kontrollida teenusele õigustatust või ka pere mahte. Uues süsteemis peab mahu arvestust SKA ja informeerib teenuseosutajaid sellest. STAR arenduse valmides on pere eelarvemaht nähtav automaatselt. Kuigi esimesel aastal võib olla mõningast ebamugavust selles osas, siis administratiivne täiendav koormus langeb eelkõige SKA-le; • Teenuse mahud peredele on suuremad kui tänane keskmine teenuste kasutus. Samuti näitab SKA statistika, et kui pere kasutab suuremas mahus grupiteenuseid, kasutab ta samal ajal vähem individuaalteenuseid ning vastupidi. Seega peaks senist kasutust ja suurenenud mahupiiri arvestades olema
--	--	--	---

		<p>maandatud risk, et pered ei saa kogemusgrupis osaleda mahupiiri täitumise tõttu või vajaduspõhist tuge.</p> <p>Selgitatud</p> <p>SHS-s on sätestatud õigustatud isikutena hooldusperevanem, lapsendaja, eestkostja ja nende pereliikmed. Millistele pereliikmetele teenust pere eelarve piires lapse peres kasvamise toetamiseks osutatakse, saab otsustada pere ise, sest see võib olla pereti individuaalne. Teenuseid, mis ei eelda lapse peres olekut (psühholoogiline nõustamine, kogemusnõustamine, tugigrupp ja grupinõustamine osutatakse ka neile hooldus- ja lapsendajaperedele, kus last peres ei ole, kuid kes on sobivaks hinnatud ja STAR-i hooldus- või lapsendajaperena kantud. Huviliste sihtgrupi nõu ligitõmbamine, mis on SHS-s ka teenuseosutajate kohuseks, on kaetud läbi teenusehindade, mis sisaldavad ka teavitustegevuse komponenti.</p> <p>Selgitatud</p>
	<p>2. Osalemise liigne sidumine „õigustatud isiku“ staatusega Eelnõu kohaselt rahastatakse teenust üksnes nende pereliikmete jaoks, kes on registreeritud vastava pere asendushoolduse tugiteenuse õigustatud isikutena ning kelle kulud lähevad pere aastase piirmäära arvelt.</p> <p>Selline regulatsioon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • välistab tugigruppide inimesed, kes alles kaaluvad hooldus-, eestkostja- või lapsendajaperena alustamist, kuigi just nemad vajavad otsuse tegemiseks infot ja tuge; • ei võimalda paindlikult kaasata lapse ja pere teisi olulisi lähisuhteid (nt bioloogilisi pereliikmeid), kuigi see võib olla lapse huvides; • piirab tugigruppide kasutamist süsteemse teadlikkuse tõstmise ja uute perede leidmise kanalina. <p>Arvestades eeltoodut leiame, et kuigi seletuskirjas rõhutatakse selgesõnaliselt vajadust toetada ka peresid, kus last veel ei ole – sh hoida nende ettevalmistuse ja motivatsiooni püsimist, pakkuda lisateadmisi ning aidata toime tulla lapse pere valimise protsessiga kaasnevate tagasilöökidega, ei ole kavandatav perepõhine pearahapõhine rahastusmudel koos kitsalt määratletud „õigustatud isiku“ mõistega nende eesmärkidega sisuliselt kooskõlas, kuna piirab põhjendamatult just nende perede ja nende lähedaste osalemist tugigruppides ning muudab tugiteenuste kasutamise sõltuvaks tehnilisest eelarvepiirist, mitte tegelikust abivajadusest.</p>	

		<p>3. Perepõhiste piirmäärade ebaproportsionaalne mõju suurema abivajadusega peredele Fikseeritud perepõhised piirmäärad toovad kaasa olukorra, kus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • keerukama traumatausta või erivajadustega lastega pered kasutavad sama piirmäära ära oluliselt kiiremini kui vähem koormatud pered; • aasta keskel võib osutuda võimatuks pere osalemise rahastamine tugigruppides ja muudes tugiteenustes, kuigi abivajadus mitte ei vähene, vaid sageli suureneb; • suureneb risk, et pere ei tule hoolduskoormusega toime ning hooldussuhe katkeb – see on otseses vastuolus eelnõu eesmärgiga ennetada perepõhise asendushoolduse katkemist toe puudumise tõttu. <p>Meie hinnangul ei arvesta selline mudel piisavalt nii laste parimate huvide kui ka sotsiaalhoolekande süsteemi pikaajalise kestlikkusega.</p> <p>4. Järeltoe ebapiisav kestus pärast lapse perest lahkumist Eelnõu § 4 lg 1 järgi võib psühholoogilist nõustamist, grupinõustamist, tugigruppe ja kogemusnõustamist osutada kuni ühe kuu jooksul pärast lapse perest lahkumist. Praktiline kogemus näitab, et lapse perest lahkumisega seotud lein, süütunne ja läbipõlemise risk avalduvad sageli oluliselt pikema aja jooksul. Järeltoe piiramist ühe kuuga tuleb pidada ebapiisavaks, kuna see:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ei arvesta perede tegelikku psühholoogilist toetusvajadust; 	<p>Perele ettenähtud aasta eelarve on võrreldes tänase teenuste keskmise kasutusega suurem, samuti on eelarve sees tagatud paindlikkus kasutada just neid teenuseid, mida pere kõige enam vajab. Puuduvad piirmäärad teenuse kasutuskordadele nagu tänases projektipõhises korralduses. Samuti on suurenenud peretoe teenuse kasutuse võimalus 12lt kuult 24le kuule, samuti saavad peretoe teenust ka need pered, kes on juba varasemalt projektipõhiselt teenust saanud ning seal oma piirmäära ammendanud. Seega määrusega vastupidi suurendatakse teenuse mahte võrreldes tänasega ning paindlikkust saada just neid teenuseid ning sellises mahus nagu pere vajab.</p> <p>Selgitatud Peale lapse perekonnast lahkumist on võimalik veel ühe kuu jooksul tagada endises mahus nii psühholoogilise nõustamise, kogemusnõustamise, grupinõustamise kui ka tugigrupi teenust. Samuti on võimalik jätkata kohanemistoe ja peretoe teenuse osutamist veel kuu aja jooksul. Kuigi pere teenusemaht üks kuu peale lapse perest lahkumist</p>
--	--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • suurendab ohtu, et pere eemaldub süsteemist ja ei soovi tulevikus enam last perre võtta; • ei toeta perepõhise asendushoolduse jätkusuutlikku korraldust. <p>Peame vajalikuks järeltoe perioodi märkimisväärsel pikendamist ja paindlikumat rakendamist.</p> <p>5. Kogemusnõustajate kvalifikatsioon ja väljaõppe ebaühtlane tase</p> <p>Eelnõu näeb ette, et kogemusnõustaja on isik, kes on läbinud kogemusnõustaja väljaõppe ning omab isiklikku kogemust hooldus-, eestkostes- või lapsendajaperena. Töömaailma tagasiside ja koolitusmaastiku analüüs viitavad sellele, et kogemusnõustaja väljaõppe maht ja ülesehitus on koolitajati väga erinev: programmide sisuline fookus ja praktika korraldus ei ole ühtlustatud. Valdkonnas on algatatud kogemusnõustaja kutsestandardi väljatöötamine ning kehtivat kutsekvalifikatsiooni hetkel veel ei ole.</p> <p>Sellises olukorras jätab üksnes üldine nõue „läbitud kogemusnõustaja väljaõpe“ teenuse kvaliteedi liigselt juhuslikuks ega taga perepõhise asendushoolduse tugiteenuste puhul vajalikku kliendiohutust.</p> <p>Teeme ettepaneku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • siduda kogemusnõustajale esitatav nõue kehtiva kogemusnõustaja koolituskava miinimumnõuetega (sh koolituse maht, sisumoodulid, praktika ning õpiväljundid), viidates vastavale sotsiaalkaitseministri määrusele (https://www.riigiteataja.ee/akt/129122015035?leiaKehtiv); • sätestada põhimõte, et kogemusnõustamise teenust osutaval isikul peab kutsestandardi jõustumisel olema kas kogemusnõustaja kutse või sellele sisult vastav väljaõpe. <p>Selline täpsustus tugevdaks nii teenuse kvaliteeti kui ka õiguskindlust nii perede kui teenuseosutajate jaoks.</p>	<p>väheneb, on teenused (va kohanemistugi ja peretugi) tagatud ka neile hooldus- ja lapsendajaperedele, kus last hetkel ei ole.</p> <p>Arvestatud osaliselt/selgitatud</p> <p>Peame oluliseks paindlikkust ning oleme täiendava arutelu tulemusel teenuseosutajatega teinud määruses järgmised muudatused: oleme pikendanud kogemusnõustaja väljaõppe läbimise nõude tähtaega aasta võrra (nõue jõustub 1.01.2028), mis tagab, et kõik tänased teenuseosutajad jõuavad mahuka kogemusnõustaja koolituse läbida. Viidet soovitud määrusele ei pea mõistlikuks teha, sest sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse õiguslik raamistik on kohe muutumas ning see muudab kehtetuks ka selle alusel sätestatud rakendusaktid. Küll aga ülemineku perioodil SKA poolt tasuta tagatav kogemusnõustaja koolitus lähtub viidatud määruse nõuetest. Kui kogemusnõustaja kutsestandard jõustub, saame ka käesoleva määruse nõuded uuesti üle vaadata ning kaasajastada.</p>
--	--	--

		<p>6. Ettepanek tugigruppide rahastamise eraldi mudeliks</p> <p>Lähtudes eeltoodust leiame, et tugigruppide ja teiste grupipõhiste teenuste rahastamise loogika tuleks eelnõus lahutada perepõhisest piirmäärast. Ei pea põhjendatuks, et tugigruppides osalemine on nn inimese pearahaga kaasas käiv – tugigrupp on oma olemuselt grupidünaamilal põhinev teenus, mitte individuaalne „ühiku“ teenus.</p> <p>Teeme ettepaneku:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandada tugigruppide korraldamiseks eraldi rahastusmeede, mille raames eraldatakse teenuseosutajatele aastane rahaline maht kokkulepitud arvu tugigruppide läbiviimiseks; • fikseerida teenuseosutajate vahelises lepingulises raamistikus konkreetne arv tugigruppe aastas (piirkonna ja sihtrühma lõikes) ning selgelt määratletud sisunõuded ja kvaliteedikriteeriumid; • võimaldada tugigruppides osalemist lisaks teenusel olevatele hooldus-, eestkoste- ja lapsendajaperedele ka nende pereliikmetele ning potentsiaalsetele tulevastele peredele. <p>Selline rahastusmodel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tagab tugigruppide järjepidevuse ja piisava täituvuse; • vähendab teenuseosutajate halduskoormust (sh välistab vajaduse arvestada iga osaleja „eurojääki“ perepõhisest piirmäärast); • toetab riigi strateegilist eesmärki suurendada perepõhise asendushoolduse pakkujate hulka ning hoida olemasolevate perede motivatsiooni ja toimetulekut. <p>7. Kooskõlastamise tähtaeg</p> <p>Lõpetuseks juhime tähelepanu, et eelnõu kooskõlastamiseks antud 10-päevane tähtaeg aasta lõpus on ebamõistlikult lühike. Arvestades pühadeperioodi, asutuste töökorralduse eripära ning asjaolu, et tegemist on</p>	<p>Mittearvestatud/selgitatud</p> <p>Teenuste rahastamise nõuded on sätestatud SHS-s. Määruse tasandil uusi teenuste rahastamismudeleid luua ei saa. Tugigruppide ja grupinõustamiste rahastus on perede tugiteenuse osutajatele uudne ja mõistame, et harjumine uue korraldusega võib võtta aega. Pere aastase eelarve planeerimisel on arvestatud nii grupiteenuste kui individuaalteenuste vajadusega ning tänase reaalse teenuse tarbimisega ühe pere poolt. Tugigruppides osalemise võimalusi on laiendatud võrreldes kehtiva korraldusega ka pereliikmetele, sh vajadusel ka lastele (sh pere bioloogilistele lastele). Teenuseosutajatele olulist täiendavat halduskoormust ei kaasne, perede arvestust peab SKA ning informeerib sellest teenuseosutajat. Peale STAR arenduse valmimist toimub arvestus automaatselt.</p> <p>Teadmiseks võetud</p>
--	--	--	--

		<p>olulise mõjuga regulatsiooniga, ei võimalda selline tähtaeg sisulist kaasamist ega kvaliteetset kooskõlastusprotsessi. Peame vajalikuks, et sarnaste mahukate ja süsteemseid muudatusi toovate eelnõude puhul nähakse ette oluliselt pikem kooskõlastusaeg, mis tagab partneritele reaalse võimaluse oma kogemuse põhjal sisulisi ettepanekuid esitada.</p>	
--	--	--	--